

Bevezető

ÍGY MULATTUNK MI, ISTENEK!

*Szól a vihar orgonája,
Lelkemet a múltba viszi
Emlékezet sebes szárnya.
Amit látok, amit hallok.
Véle érzek, benne élek...
Miként lehet a világon
Unatkozó, sivár lélek?!**

Múlt év januárjában hallottunk róla először, hogy van egy vírus, amely hihetetlen gyorsasággal terjed és egyre több a tragédiával végződő eset. Márciusban aztán elkezdődtek idehaza is a korlátozások. A járványügyi helyzet következményeként a kulturális intézmények egyike sem látogatható, streamelt előadásokkal igyekszünk pótolni a találkozásokat. Talán éppen annyira vágyódunk a személyes kontaktust igénylő élményekre, mint a dualizmus kori szombathelyi polgárok a saját kőszínházra. Bár volt egy városuk, amelyet a fejlettsége, infrastruktúrája és modernitása miatt a „Nyugat királynőjének” neveztek, mégsem működött benne önálló, saját szintársulattal rendelkező teátrum. Tavaly volt a kőszínház átadásának 140. évfordulója, és ugyanekkor „ünnepelte” 160. születésnapját Szombathely híres szülőtte, Márkus Emília színművésznő. A neves évfordulók alkalmából elindult csaknem egyéves kutatómunka, melynek eredményét tartja kezében az olvasó. Az Életünk szerkesztőségéből, a helyismereti könyvtárosok vendégszereplésével alkalmi vándorszínházi társulat alakult, mely visszarepíti az olvasót az időben, hogy a teljességre nem törekedve körbejárja és bemutassa a szombathelyi színjátszás történetének legfontosabb állomásait.

A Berzsenyi Dániel Könyvtár állományában megtalálható korabeli aprónyomatványok, fotók, képeslapok, hírek, hirdetések, plakátok, tudósítások azonban nem jöhettek volna létre a kor embere nélkül. Rendkívül fontosak azok a színpártoló erők, melyek a kudarcok, nehézségek ellenére templomot tudtak emelni Thália papjainak és papnőinek. Külön szót érdemelnek a színészek, akik a játéktér elsőrendű éltetői, rajtuk áll, vagy bukik a siker. Na és a közönség, amelynek reakciója, rajongása, vagy éppen nemtetszése tett meghatározóvá, vagy lenézetté egy társulatot. Ezen okokból mindenképpen törekedtünk az emberközeli, személyes tartalmak kiemelésére. Bár magától értetődőnek tűnhet, mégis fontos megjegyezni: kiemelni egy részletet a

* Éhen Gyula: Unatkozni? Vasvármegye, 1909. május 30. 7. o.

város színháztörténetének adott időszakból nem feltétlenül jellemző az érintett kor-
szak teljes egészére, ezért a források pontos megjelölésével kívánunk inspirációt nyúj-
tani a helyismereti tárgyú oktatómunkához, a részletesebb kutatásokhoz. Az olvasó
szórakoztatását, élményszerzését, ismeretbővítését megcélzó kiadvány fejezeteit for-
gatva időben is haladunk előre az ókortól egészen a Szent György és a Sárkány című
tragikomédia 2013. június 22-i centenáriumi díszbemutatójáig, amelyre a Weöres-
emlékévé alkalmából, a Weöres Sándor Színház nagyszínpadán került sor. A kutató-
szervezőinknek csak a terjedelmi kritériumok szabhattak gátat, ezért nem közöljük
többek között az amatőr színtársulatokkal foglalkozó dokumentumokat. Az össze-
vont lapszám előzményeként tekinthetünk Horváthné Kupi Ildikó olvasószolgálati
osztályvezető Szombathely színháztörténete a kezdetektől napjainkig című, 2010.
december 4-ével lezárt gyűjtésére, valamint Horváth József helytörténeti kutató kéz-
iratára, melyek segítették az összeállítás létrejöttét. Ezzel a múltbéli színházi turnéval
próbáljuk vigasztalni a kulturális élményekre vágyó olvasóinkat, erősítve hitüket, lesz
még lökdösődés, tolongás a színház aulájában!

Gördüljön fel hát a függöny, színpadon most – kivételesen – a helytörténet!

A Göztéglagyár színjátszó csoportja, 1946